





oba jezika enako. Valonci so kulturno močnejši element in oprti na veliki francoski narod v republiki bili vedno prevladujoči belgijski element, zato je razumljivo, da malo flamsko ljudstvo, ki je jezikovno v najbližjem sorodstvu s Holandci, ni moglo doseči enake pomembnosti. Tako je bila francoščina prvotni državni jezik Belgije. Vsi flamski inteligenti, pa tudi večina preprostih ljudi, so poleg svojega maternega jezika obvladali tudi francoščino, do čim so bili le redki oni Valonci, ki so znali flamsko. Ureditev jezikovnega vprašanja je za srečno bodočnost in moč Belgije največjega pomena.

**Politične vesti.** Dne 13. t. m. so se vršile v Versaillesu volitve predsednika francoske republike. Predsednika volita senat in zbornica skupaj za sedem let. Dobiti mora dvetretjinsko večino. Pri prvi volitvi noben kandidat ni dobil potrebne večine. Ker je Briand pri prvi volitvi propadel, je odstopil od kandidature za ožje volitve. Takoj nato je podal Briand ostavko na svoj položaj in odšel v Ženevo šele na izrecno prošnjo ministerskega sveta. Po vrnitvi se ba je ne bo pustil več pregovoriti, da bi ostal še naprej zunanji minister. Pri ožji volitvi je bil izvoljen predsednikom francoske republike Pavel Doumer, rojen 1857, dosedaj predsednik senata. — Briandu je odgovoril kancler Brüning in izrazil svoje obžalovanje, da je nastalo toliko razburjenje v zadevi carinskega sporazuma z Avstrijo, ki da je zgolj gospodarskega značaja. Inozemstvo je dobilo tako popolnoma napačen vtis o nemških ciljih. Brüning je nadalje obžaloval besedo „vojna“, ki jo je rabil Briand v svojem govoru, ter povdaril, da bi se morala ta beseda črtati iz besednjaka, kar da bi najbolj koristilo miru. —

## DOMAČE NOVICE

**Franc Kobentar mrtev.** Ravno v času, ko so gostovali šentjakobski diletant v ljubljanski drami „Miklovo Zalo“, je v ljubljanski bolnici preminul Franc Kobentar, bivši posestnik Vidmanove kmetije v Št. Jakobu v Rožu in 16 let župan šentjakobske občine. Gostoljubnost Vidmanove hiše je bila znana daleč naokrog. Rajni Kobentar pa je stal tudi vedno v prvi vrsti, kadar se je šlo za narodne pravice in dobrobit Slovencev. Tako je s č. g. Ražunom organiziral slovensko požarno brambo, osnoval posojilnico, pomagal graditi Narodno šolo itd. Po plebiscitu je moral vsled svojega delovanja za jugoslovansko stvar zapustiti svoj lepo urejeni dom in zbežati. Ostala je na domu le njegova žena. Takrat so podivjane druhali dvakrat izropale Vidmanovo hišo. V zadnjem času se je prehladil in moral iskati pomoč v bolnici, a tudi operacija ga ni mogla več ohraniti pri življenju. Sedemdeset let star je izdihnil svojo blago dušo in bil pokopan 16. t. m. pri Sv. Križu. Koroški Slovenci ga bomo ohranili trajno v spominu. Počivaj v miru!

**Galicija.** (Cerkveno.) Gališka cerkev, ki ima po zaslugi rajnega Naradovega strica in sedanjega župana najlepši zvon vse Podjune, je dobila tudi nove cerkvene pevce, oziroma se je razredčeni mešani pevski zbor izpopolnil z novimi mladimi močmi. Naš vrli Vivoda se ne straši truda, da izvežba lep zbor, ki si ga vsi farmani že dolgo želimo. Ko bo pravilen zbor, je več upanja, da se bodo tudi popravile orgle, ki so popravila zelo potrebne.

**Rinkole.** (Pot.) Če greš iz Šmihela v Rinkole, naletiš na nekaterih krajih na tako slabo pot, da je groza. Nekdo se radi poti ni posebno lepo izrazil o nas. In Rinkoljani se pustijo obkladati s takimi priimki! V vasi sta tudi 2 odbornika. Pri občini leži menda 200 S za popravo te poti. Veliko to seveda ni, ampak upoštevati se mora, da je dobro za vse, če je pot lepa. Zgoraj nad Rutami so pravi strelski jarki. Samo za četi je treba, pa gre.

**Iz Podjune.** (Razno.) Tudi v Podjuni je pobiral Schulverein v prvi polovici meseca doneske za raznarodovalne svrhe s pomočjo šolarjev. Šolarji so pobirali od hiše do hiše pod raznimi pretvezami, da se mora zidati šola itd. Sicer dobi tudi Koroška nekaj od tega denarja, vendar gre večina drugam. Sram je lahko veliki nemški narod, da berači za svoje šole pri tako malem, ubožanem in brezpravnem narodu kot smo koroški Slovenci in še za svrhe, ki škodujejo naši manjšini. Ni lepo od Nemcev, da si med svojim narodom ne upajo spraviti denar skupaj za svoje šole in druge potrebe. — Kakor slišimo, ruški župan ni posebno navdušen za

nedeljsko mašo, ker je 3. t. m. sklical občinsko sejo ob uri, ob kateri se začne sv. maša. Na tej seji se je dovolila podpora Schulvereinu. Ko se je govorilo o tem, da bo treba plačati za gluho-nemo in pohabljeno žensko, ki se nahaja v ubožnici, 45 S mesečno, se je postavil zastopnik internacionale na stališče, ki ga zastopajo narodni socialisti, da je velika neumnost, da se pusti pohabljen otroke sploh živeti. Kako se to stališče strinja s povdarjanjem socialne demokracije, ki pravi, da je zaščitnica ubogih in slabotnih, tega mi ne vemo.

**Šmihel nad Pliberkom.** (Razno.) Le bolj poredko pridejo od nas novice v svet, četudi je naša vas v Podjuni najbolj sloveč kraj. V nedeljo 3. maja je doživel Šmihel nekaj, česar še ne najdemo v zgodovini našega kraja. Naša slovenska požarna bramba je ustanovila pred dvema letoma godbo 19 mož. Godba je dosegla že lepe uspehe, za kar gre posebna hvala g. kapelniku iz Celovca. Višek vsega je bil 3. maj, ko je godba svirala prvič pri sv. maši, ki se je darovala za gasilce. Posetili so nas tudi člani globaške brambe. Da so naši fantje res na mestu, so pokazali pri požaru v Brežki vasi. Popoldne istega dne se je vršil občni zbor požarne brambe, ki je bil buren in vihrav, kar je pač dobro znamenje, da je med gasilci močna volja do dela za bližnjega. To daje gasilski organizaciji notranjo moralno moč in silo. Odbor se je potrdil stari. Dva člana sta bila izključena in sprejetih nekaj novih. — Dne 4. maja je nas moral nenadoma zapustiti naš priljubljeni kaplan Joško Wutte. Zelo težko je bilo slovo od kaplana, zakaj mož ni bil samo goreč in delaven, ampak se je našim ljudem tudi radi svoje šegavosti močno prikupil. Posebno ga bo pogrešalo izobr. društvo. Želimo mu, da bi našel v Slovenjem Plajberku obilo sreče in blagoslova. — Pa tudi ženimo se. V Strpni vasi se je najprej vpregla v zakonski jarem Islova Urška s Francom Podgornikom iz Komla. Tudi Travnovi Micki v Podgori se je zljubilo po možu. Pogledala je v Globashnico za Francom Bavčejem, ki naj bi vodil gospodarstvo. Mladima paroma želimo obilo sreče! — Izdelovalec sodavice, Ažman, si je postavil lepo novo hišo, ki bo v kratkem gotova. Tako bo Šmihel zopet za eno številko večji.

**Št. Lipš pri Ženeku.** (Razno.) Po dolgem času se je zopet oglasila kruta smrt in si izbrala za svojo žrtev Tancerjevega očeta. Sicer je že dolgo časa bolehal, pa nobeden še ni mislil, da bo moral že vzeti slovo od tega sveta. Rajni oče je bil izredno delaven in priden gospodar, skrben za svojo družino in vedno šaljiv družabnik. Bližnjemu je pri delu rad prihitel na pomoč. Izpolnjeval je vedno svoje krščanske dolžnosti in skrbel za dobro vzgojo svojih otrok. Vsled tega je bil ugleden mož, kar je pričal tudi lep pogreb v petek 7. majnika. Končal si svoje zemeljsko delo in šel po svoje nebeško plačilo. Počivaj v miru! — V torek 5. t. m. popoldne je bilo Janezu Cergoju, p. d. Petru, ko so bili vsi domači pri delu na polju, ukradenih 300 S. Tatu, ki se je moral dobro spoznati pri hiši, da je kinalunašel dobro shranjen denar, orožništvo še išče.

**Bilčovs.** (Razno.) Dne 15. majnika smo izročili materi zemlji ostanke Mihaela Krajnerja, p. d. Lenartiča v Kajzazah. Veliko število pogrebcev ga je na njegovi zadnji poti spremljalo k zadnjemu počitku. Rajni je bil tudi podporni član tukajšnje požarne brambe, zato ga je tudi ta počastila s svojo navzočnostjo. Vse svoje življenje je rajni ljubil petje, sploh je bil v svoji mladosti zelo dober pevec. Zato mu je tudi na njegovi zadnji poti donela naša pesem v slovo. Nihče ni mislil, da nas bo tako hitro zapustil. Šel je še 10. majnika eno uro daleč na Sodraževu po opravkih, ker je bil varuh mladoletne posestnice pri p. d. Bašteju. Zvečer domov grede pa ga je zadel na levi strani telesa mrtvoud. Našli so ga šele drugo jutro vsega onemoglega ležati ob potu. Nezavestnega so prepeljali domov, kjer se pa ni več zavedel in izdihnil 13. t. m. svojo dušo. Počivaj v miru v zemlji naših slovenskih prednikov! — Kot smo že poročali, se pogreša hlapec Martin Pečar že od 19. aprila. Imenovanega so dne 15. t. m. našli v Dravi blizu Resnika. Dne 17. t. m. je bil v Kapli ob Dravi pokopan. Vedno pa je še uganka, je li vzrok smrti nesreča, umor ali samomor.

**Drobne koroške novice.** Listi poročajo, da bo 12. julija obiskal „Grof Zeppelin“ Koroško in krožil nad glasovalnim ozemljem. — Boljše-ga, da si ohrani svoje čisto ime, general Hül-

gerth ni mogel storiti, kakor da je odložil svoj deželnozborski mandat in v zadnjem času še deželno vodstvo koroškega Heimatschutza. Deželno vodstvo je prevzel velikovski sodnik dr. Poetsch. Najboljše bo, kar more on storiti, da Heimatschutz likvidira. — Za celovške občinska volitve se je združila stanovska zveza z vsenemško stranko. Svobodomiselstvo se je zopet znašlo. — Trgovec Kornke v Velikovcu je napovedal konkurz. — 11. aprila je bil sejem v Wolfisbergu. Prignalo se je tedaj 61 volov, 36 krav in 10 telet; prodani pa samo 4 volji in 1 krava. Dne 2. t. m. je bilo prignanih 21 volov, 24 krav in 6 telet; prodan niti en komad. Kljub nizkim cenam kmet ne more prodati svoje živine. — Posestnik Josef Mülnerič v Bačah je napovedal konkurz; trgovec z usnjem v Celovcu, Anton Hanšic, je prijavil sodniško poravnavo, isto Dominik Schusser, mizar v Grebinju. — Alpska montanska družba v Hüttenbergu je odpovedala delo 100 delavcem, polovici vseh delavcev, ker inozemstvo ni obnovilo dobavnih pogodb. — V Št. Martinu pri Beljaku sta na klancu trčila skupaj avtomobil in motorno kolo. Obe osebi, ki sta se vozili z motornim kolesom, sta mrtvi. Baje je vzel žaromet avtomobila vid motornima kolesarjema, ki sta se zapeljala v sredo avtomobila. Motorno kolo je popolnoma razbito. — V Čajni so 3. t. m. neznaní vlomilci vdrli v kolodvorsko poslopje in odnesli 372 S železniškega denarja in iz poleg stoječe okrepčevalnice vrednosti 350 S. Bogve koliko tatovi niso dobili. — Uposobljenostni izpit so napravili v spomladnem terminu učitelji in učiteljice: Franc Andrič v Št. Petru na Vašinjah, Friderik Dimnik v Vovbrah, Volbenk Romauch v Železni Kapli, Pavla Kropivnik v Št. Jakobu v Rožu, Marija Lepušic v Področici, Marija Mateidl v Rožeku, Ida Porupski na Djekšah, Terezija Schellander v Bilčovsu in Avgušlina Wieser v Apačah.

## DRUŠTVENI VESTNIK

**Društvene prireditve.** Povodom šestdesetletnega jubileja življenja slovenskega pisatelja F. S. Finžgarja bo priredila Slov. kršč.-soc. zveza za Koroško dne 14. junija t. l. v Šmihelu nad Pliberkom „Finžgarjevo proslavo“. Vsa društva se opozarjajo, da 14. junij rezervirajo za Finžgarjevo proslavo. Sporočamo, da bo na sporedu poleg slavnostnega govora ena najbolj znanih Finžgarjevih iger „Divji lovec“; petje oskrbi priznani pevski zbor in nastopi domača godba. Natančnejši spored v prihodnji številki. — Pevski odsek izobr. društva „Gorjanci“ v Kotmari vasi, ki ima zaznamovati na „tamburaškem in pevskem koncertu“ v Celovcu, dne 10. maja odlični uspeh, gostuje na binokošni pondeljek, dne 25. t. m. na šmihelskem odru s slovenskimi koroškimi narodnimi pesmami in Finžgarjevo ljudsko dramo „Razvalina življenja“.

**Sveče.** (Materinski dan.) Dne 31. t. m. na praznik presv. Trojice obhajamo v naši fari materinski dan s sledečim sporedom: Zjutraj ob 6. pridiga in sv. maša za matere, popoldne ob 3. izvencerkvena slavnost v dvorani pri Adamu: govor, deklamacije mladine, igra verske vsebine „Bela nedelja“. Vstop prost, pač pa se sprejemajo prostovoljni darovi.

**Brnca-Zmotiče.** Pevsko in tamburaško društvo „Dobrač“ na Brnci je priredilo 14. maja svojim mamicam za materinski dan lepo slavnost z igro „Goslarica naše ljube Gospe“. Na sporedu so bile tudi pevske točke, prizor „Na materinem grobu“, govor in deklamacije. Velika dvorana pri Prangarju je bila nabito polna. Ker je bila prireditev tako sijajno obiskana in je za igro „Goslarica...“ splošno zanimanje, se ista ponovi zadnje nedelje v maju, to je 31. t. m. Na sporedu bo tudi enodejanka „Kaznovana nečimurnost“ in petje.

**Gostovanje.** Šentjakobski diletantni so gostovali 14. t. m. v ljubljanski drami s koroško narodno igro „Miklova Zala“ po Špicarjevem besedilu v rožanskem narečju. Prireditev je sijajno uspela in menda gledališče še ni posetilo nikoli toliko ljudstva. Videti je bilo zastopane vse sloje od služkinje do najvišjega uradnika banovine. Ocena predstave je za Šentjakobčane zelo laskava. V petek 15. t. m. zvečer so gostovali igralci v Celju in v soboto 16. t. m. zvečer v Mariboru. Povsod so bili deležni navdušenih sprejemov.

**Sele.** (Materinski dan.) Kako hitro se je materinski dan pri nas udomačil in kako ga vse z veseljem praznuje, je pokazal 10. majnik. Po-



teklo je sicer samo 7 mesecev po lanski proslavi, pa je bilo zopet vse vneto za letošnje slavje. Dopoldne so se zbrale naše dobre matere, ki so se količkaj mogle odtrgati od doma, v cerkvi pri obhajilni mizi, popoldne pa so napolnile dvorano in z njimi mali in veliki otroci. Spored je bil mikaven in raznovrsten. Za uvod so prijučkali na oder dečki in oznanili materinski dan. Slavje je veljalo nebeški in zemeljski materi. To je kaj srčkano povedala v ljubki deklamaciji 4 letna županova hčerka Marta. Nato so se vrstile razne deklamacije, govor, samospevi dveh malih deklic, ljubka otroška igrice „Mamičin najlepši dan“. Ti otroci! Saj so bili v svojih živobarvnih oblekah res kot angelčki, in kako so peli in rajali! Med posameznimi točkami pa je pela cela dvorana. Slovesnost je zaključila 4 dejanska igra „Goslarica naše ljube Gospe“. Igra močno vpliva na srce in je ganila do solz. Celotno slavje je bilo pristrčno in je zapustilo gotovo blagodejne vtise v srcih mater in otrok. Tako trud onih, ki so sodelovali, ni bil brez uspeha.

## ZADRUŽNI VESTNIK

### 40 let Hranilnice in posojilnice v Velikovcu.

(Nadaljevanje.)

V pranemškem Velikovcu je seveda že od nekdaj vse, kar je slovenskega, osovraženo. Tako je razumljivo, da je postal lastni dom hranilnice takoj „Narodni dom“, kjer je bilo zbirališče in središče prosvetnega delovanja slovenskega življa širše okolice, kar je bilo vsenemškim življenjskim zmiraj trn v peti. Ne mrzi jim pa denar, ki se da pri Slovencih zaslužiti. Vsako sredo, ko je tržni dan, se spremeni nemški Völkermarkt v slovenski Blkovec, še pred nekaj leti brez slovenske trgovine. Že v seji dne 3. oktobra 1906 se je razpravljalo o nakupu hiše za trgovino. Ker se pa ni našlo nič primerne, se je leta 1925 s prezidavo prostorov v lastni hiši napravil trgovinski lokal, ki pa je bil že kar od začetka za našega trgovca Franceja in za odjemalce premajhen in torej ne ustreza popolnoma vsem zahtevam. Po geslu „svoji k svojim“ se bo posrečilo polagoma odpraviti tudi ta nedostatek.

Kakor pravljica se čita zapisnik z dne 23. oktobra 1907, ko si je načelstvo belilo glave, kam naložiti odvišni denar, da bi bil varno naložen. Celjska zveza, pri kateri je bila hranilnica včlanjena, je plačevala preizkuse obresti. Tako je v zapisniku zabeleženo: „Vendar je upanje, da se posreči dovoliti posojilo 200.000 K na Huberjevo posestvo v Birnbaumu proti vknjižbi.“ Od leta 1907 je dajala posojilnica tudi hipotekarna posojila proti amortizaciji v 47 in pol letih. V seji 4. novembra 1908 se sklence izstopiti z letom 1909 iz Celjske zveze in pristopiti k združni zvezi v Ljubljani. Ravno v tem času se je propagiral pristop k nemški „Zentralkassa“ (Kaiser, Weiss) in tu ima zopet velikovška hranilnica velike zasluge, da je s svojim odločno odklonilnem stališču zavrnila usodepolni korak slovenskih hranilnic in posojilnic na Koroškem. Kljub temu, da slovenske hranilnice in posojilnice niso pristopile k tej nemški centrali, so občutile vsled hujskarij nasprotnikov njen polom. Vlagatelji so se bali za svoje vloge in jih dvigali. V letih 1910 in 1911 je stanje vlog padlo in začelo šele od leta 1912 zopet naraščati.

De 29. junija 1909 je kupila hranilnica Hornarjevo posestvo v Grebinju, katero je leta 1920 zopet prodala. Le enkrat in sicer leta 1913 je bila hranilnica prisiljena prevzeti hišo na dražbi, katero je prodala leta 1916 brez izgube. Vojna doba in radi nje nastala inflacija sta uničili vso imetje, ki je tekom 30 letne dobe stalno naraščalo.

Leta 1923 je bilo treba začeti znova. Le lastni dom je ostal, ki predstavlja trdno rezervo, četudi ni izražena v visokih številkah letnih računov. Težaven je bil pričetek po plebiscitu, ko je nahujskana druhal gonila vrlega načelnika iz lastne domače grude in se drugi odborniki niso upali prihajati k sejami. Niti oblasti s svojimi šikanami prva leta niso mogle zabraniti nadaljnji napredek, ko pet let niso hotele potrditi nobenega najemnika gostilne ter hotele zaseči gostilniške prostore za stanovanja. Hiša je stala pet let prazna brez donosa. Naj-

nujnejše poprave se niso mogle izvršiti, ker so bili letni prebitki hranilničnega poslovanja premajhni. Ako bi hranilnica še nekaj časa ne zmožla vzdrževanja hiše, bi bila prisiljena hišo prodati, a vlagatelji so ji ostali zvesti. Prinašali so svoje nove prihranke, promet je rasel in tudi prebitki so postali večji. Končno se je izsilila tudi potrditev najemnika in hiša je zopet v prometu, popravljena in prenovljena ter se sama vzdržuje. Še večji je postala. Nad hlevi na južni strani pri cerkvi se je nazidalo eno nadstropje, ki bo v kratkem dogotovljeno. Kljub vsem tem zaprekam je hranilnica in posojilnica v Velikovcu tudi od novega početka v četrtem desetletju napredovala od leta do leta tako sijajno, da je ob svoji 40 letnici najmočnejša slovenska in na petem mestu vseh zadrug na Koroškem. (Konec sledi.)

## GOSPODARSKI VESTNIK

### Važni momenti za izplačljivost živinoreje.

(Konec.)

Obema pogojema odgovarja francoska pahovka. Cena ji je okoli 3 S en kg, torej precej dobra. Tudi pridelek semena je obilen in se da dobro zaslužiti, če imamo zemljo dobro obdelano in nagnjeno.

V neki občini je gospodar pridelal seme francoske trave in prav dobro zaslužil. Dobil je tudi, ker je bilo seme posebno lepo, 50 S nagrade od deželnega kulturnega sveta. V prvem letu pridelamo lahko, kakršni so pač pogoji, 500 do 800 kg semena, kar znači vrednost 1500 do 2400 S. V drugem letu bo pri primernem gnojenju in dobri nji 600 kg semena ali 1800 S sirovega dobička. Gotovo prav lepa vsota. Njiva mora pač biti glede obgnojenosti in plevela temeljito pripravljena, ker drugače lahko doživimo razočaranje.

Še bolj stalno in višjo ceno ima zlati oves (Goldhafer). Cena se mu stalno suče okrog 14 do 16 S. Pridelek semena znaša na hektar 200 do 300 kg, sirovi dobiček tedaj 2800 do 4200 S, kar se nam zdi skoraj neverjetno. Da bi mu padla cena na 7 S, še tedaj se bo pridelovanje dobro izplačalo. Našim čitateljem bo znano, da je dobil posestnik in gostilničar Arnejc v Ledincih nagrado za kakovost od njega pridelanega zlatega ovsca. Žal nam ni znano, koliko on povprečno pridelal semena na en hektar.

Zlati oves zahteva bolj lahko in toplo zemljo, solčno lego, je tedaj gotovo primeren za naše kraje. Vendar je pridelovanje tega semena jako kočljivo, ker seme jako rado odpade.

Za pridelovanje semena daje deželni kulturni svet travna semena za polovično ceno... Tudi umetna gnojila za ta namen da za polovično ceno. Radi tega se lahko primemo pridelovanja travnih semen. V korist nam bo to. Vsekakor pa je potrebno, da očistimo njivo pred sejanjem trave plevela, da nam travo ne uniči in da moremo pridelati čisto seme, in da imamo dobro gnojenje.

Travam primešamo tudi nekaj detelje, ker se dolgotrajnejše trave počasnejše razvijajo in pridelek tedaj deteljo izpopolnjuje. Pridelava semena se prične itak šele v tretjem letu in tedaj detelja že izgine. Znan nam je slučaj, da se je v drugem letu pustila druga košnja za pridelavo deteljnega semena in je dala 360 kg deteljnega semena na hektar, ker prevladuje v drugem letu še detelja.

Dobra zelena krma je tudi mešanica. Najbolj v navadi je pri nas grahorica z ovsom ali jaro ržjo. Mešanico naj ne sejemo vso na enkrat, ampak v razdobju po 14 dni, ker hitro ostari in jo živina na žre rada. Mešanica daje visok pridelek, izboljša zemljo, zatira srnico in je tudi radi tega priporočljiva, ker za njo jako dobro uspevajo žitarice.

Jako dobra krma je tudi naš bar (ber). Posebno spodnja Podjuna ga spoštuje, ali zdi se nam, da bolj radi pridelave semena nego pridelave krme. Gotovo je vse časti vredna krmna rastlina, tako zelena kakor posušena.

V zadnji dobi je prišla v veljavo kot krmna rastlina tudi koruza. Ni sicer posebno redila, a pridelek je velikanski. Koruzo upošteva napreden kmet v sedanjem času vsled tega veliko bolj nego prej, ker se da prav lahko insilirati, to je skisati, kakor pri nas zelje.

Znano nam je, da pri zeleni krmi krave boljše molzejo nego pri suhi. Da si ohranijo gospodarji svežo krmo tudi za zimo, skopljejo posebno v krajih, kjer se pečajo s sladkorno peso, jame in stlačijo v nje pločje, ki ga toliko naenkrat ne morejo pokrmiti, kakor mi stlačimo zelje v kadi. Soliti jim seveda ni treba. Isto se napravi z izrezki pese, ko jim je izlužen sladkor.

Če se ohrani potom kisanja pesino pločje, zakaj bi se ne druga zelena krma. Tako se je pričelo kisati tudi druge zelene krme. Posebno zelena koruza se zrezana tudi v jamah prav dobro vzdrži. Zemlja mora biti nepropustna, ilovnata, ker če kad ne drži, nam tudi zelje segnije. Za silo bi v propustni zemlji odgovarjala tudi jama s stenami in tlom iz zbite ilovice. Preden jama napolnujemo, jo moramo nastlati s slamo, da se nam koruza ne onesnaži. Istotako pride slama na vrh in na njo zbija prst, ki ne propušča zraka. Boljša je seveda betonirana jama.

Za kisanje zelene krme se v novejši dobi stavijo železobetonski stolpi, takozvani sili. Silo se je najprej razširil v Ameriki, potem v Švici in Nemčiji in se postavljanje sila sedaj tudi v Avstriji močno širi. S stavbo se pečajo posebne tvrdke in država daje 25% podpore. Ker so pa pravi sili kljub podpori precej dragi, se siromašnejši kmet zadovoljuje z betonirano jama.

Kisanje krme je važno posebno v jesenskem času, ko je dostikrat vreme za sušenje neugodno in se otava ob deževju, če mora ostati dolgo zunaj, ne samo izpridi, temveč lahko popolnoma pokvari. Znano je tudi, da da ravno koruza na hektar največ zelene krme. Sušiti je ne moremo, za kisanje je pa ravno zelena koruza najsposobnejša in se nam pri njej sploh ni treba bati, da se nam pokvari, če jo dosti stlačimo. Pridelovanje zelene koruze in nje kisanje bi bilo posebno v naših krajih velikanskega pomena za razvoj naše živinoreje. Pa tudi kot zelena krma zasluži več upoštevanja. Setev za ržjo je še dosti v navadi. Ali ravno to setev nam v jeseni dostikrat uniči slana.

Kar se tiče zelene krme, je važno, da si uredi vsak gospodar tako, da ima vedno celo leto v izobilju zelene krme. Urediti si mora tako, da ima zopet drugo, ko mu zmanjka ene. Kjer ni dosti paše, je to jako važno. V to svrhu se priporoča tudi zimska grahorica v zmesi z ržjo. To je prva pomladna krma, potem lucerna, detelja itd.

Na ta način bodo krave dobro molzle in doraščajoča živina se nam bo dobro razvijala. Če še skrbimo za dobro živinsko krmo in izločimo slamo kot krmo, potem moremo pričakovati, da nam bo živinoreja vendar nekaj nesla.

Zmanjšamo pridelovanje žita! Ne sejmo žito za žitom, temveč uvedimo neko kolobarenje (menjavo plodov). Na ta način tudi ne bomo pridelali manj žita, ker bo zemlja ostala bolj plodna, ker se nam ne bo tako oplevelila.

Posebni tekstilni oddelek je nameščen na letošnjem XI. ljubljanskem vzorčnem velesejmu, ki se vrši od 30. maja do 8. junija v eni novozgrajenih razstavnih stavb, ki stoji ob levi strani avenije, ki vodi od glavnega vhoda proti paviljonu Č. S. R. — Tekstilne razstave se udeležijo skoraj vse večje in najuglednejše domače tekstilne tvornice. Razstavljena bo bombaževina, (različno barvano in tiskano bombaževno blago, belo blago, kmetško platno, hlačevina, bambaževne odeje itd., platno,

## 25. razredna loterija se prične!

1/8 srečke 5 6.—

1/4 srečke 5 12.—

Plača se šele po sprejemu srečke pri

Geschäftsstelle J. PROKOPP, Baden, N.-Ö.

Razpošiljalnica za zvezne dežele.

laneno blago, platno za šotore, jadvovina), raznovrstno volneno blago, črtasti in tiskani žameči, pliš, pletenine (puloverji, jopice, damske obleke, kopalne obleke, nogavice, razne rute, šale, kra-



vate, itd.), čipke, vezalke, elastika, vrvarski izdelki, konjske odeje in perilo. — S sejsmsko legitimacijo, ki velja Din. 30,— je upravičena polovična vožnja po železnici in parobrodih. Legitimacije se dobe v upravi našega lista, ki preskrbi tudi vizum. Velesejski vizum stane Din 20,0. Priporočali bi našim obiskovalcem velesejma skupen obisk ali 4. ali 7. junija.

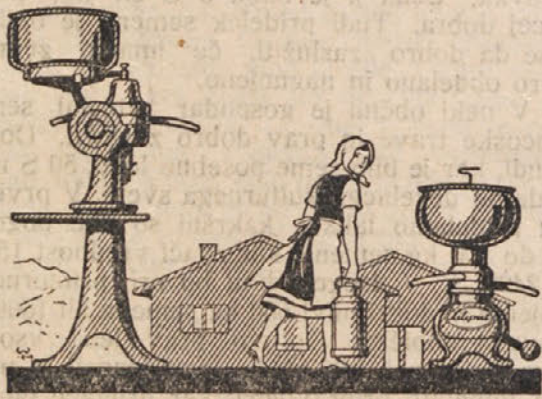
**Lesna borza.** Iglasti les: hlodi 18—21, dolgi hlodi 18—26, splavljeni hlodi 11—14, jamski les 12—16, jambori 16—20, rezano blago 56—60, mizarско blago 78—85, stavbno rezano blago 50—54, deske za zaboje 38—42, mecesnovi trami in podlančnice 90—95 S za kubični meter. Listnati les: bukovi hlodi 21—25, hrastovi hlodi 70—80, jesenov hlodi 70—80, bukovo rezano blago 60—65, hrastovo rezano blago 130—140, jesenovo rezano blago 130—140 S za kubični meter na nižjeavstrijski postaji. Mehka drva, 100 kg, 3,20—3,60, trda drva, 100 kg, 2,40—2,80 S.

**RAZNE VESTI**

**Drobne vesti.** Naša vlada namerava uvesti davek na samce in samke. Ta načrt je naletel na viharne proteste prizadetih, posebno pa pri dekletih, ki si same služijo kruh. Ženske organizacije pripravljajo proti temu davku velike demonstracije. — Španija: Ministerski svet je sklenil, da verski pouk na šolah ni več obvezen predmet, temveč se bo vršil le na željo staršev. Kjer ne bi mogli poučevati verouka učitelji, bodo to delo opravljali duhovniki, ki pa za to ne bodo dobili nobene plače. — Odkar je Španija republika, so prevratni elementi vpepelili 200 cerkev v Madridu in 90 v Sevilli. Tudi veliko samostanov je bilo sezganih. Redovniki bežijo preko meje. Ni verjetno, da bi mogli vse to napraviti komunisti sami, ampak je gotovo, da pomagajo nekoliko tudi socialisti, ki s cerkvi ne stojijo na bogve kako dobrih nogah. — V Španiji je 75% nepismenih ljudi in se zato ni čuditi, da je ljudstvo tako hitro dovzetno za vsako novotarijo. — Ostale države: Po poročilih iz Harkova v Rusiji je bilo 22 višjih častnikov ukrajinskega vojaškega okrožja, ki so bili pred meseci obdolženi, da so poizkušali zagnati vojaško vstajo, usmrčenih. — Jugoslavija je dobila v Franciji posojilo 1025 milijonov frankov za dobo 40 let, obrestna mera 7%, za stabilizacijo valute in potrebne gradnje v državi. Vsled tega si je dinar v zadnjih tednih na borzah nekoliko opomogel. — Iz Nemčije poročajo o velikih poplavah, ki so nastale vsled silnega neurja. Več mest in krajev je bilo pod vodo, istotako letališče pri Badnu. Veliko mostov

je podrla voda in plazovi, porušeni so železniški nasipi in na več progah je bil železniški promet ustavljen. Utonilo je 6 oseb in več stov glav živine. — V New Yorku je bila na slovesen način posvečena in otvorjena upravna palača mesta in države New York, ki je sedaj najvišji nebotičnik na svetu. Ogromna stavba ima 86 nadstropij in je z zaključnim stolpom vred visoka 415 m. Vrata nebotičnika, ki ga bo vsak dan posetilo okoli 85.000 ljudi, so se na dan otvoritve avtomatično odprla, ko je predsednik Hoover pritisnil na električni gumb v Washingtonu. — Pri St. Pavlu v Franciji je strmoglavil v 7 m globok prepad avtobus s 30 osebami in se popolnoma razbil. Pri tem je eksplodiral bencinski tank in je zgorelo 5 oseb, ostale pa so dobile težke poškodbe. Odpovedala je zavora. — Mesto Melfi v Italiji je potres ponovno porušil. Porušenih je na stotine po lanskem potresu nanovo zgrajenih hiš in cerkev. Bajje je tudi mnogo človeških žrtev. — V Lizboni na Portugalskem je porodila neka žena 7 otrok naenkrat, kar se je zgodilo v zgodovini

**DAHLIA POSNEMALNIKI**



posnemajo dobro, opravljati in čistiti jih je lahko. Prinašajo višje dohodke, vaše mlekarstvo bo dobičkanosnejše in vi zadovoljni. Olajšave pri plačilu. Prospekti zastonj.

**DAHLIA-SEPARATOR-GESELLSCHAFT**  
M. B. H.  
WIEN, XII./2, WAGENSEILGASSE Nr. 4/48

porodov le enkrat. Žena je soproga nekega železničarja in je stara 27 let. Vseh 7 otrok so deklice.

**Zelje kot plačilo za davke.** Nemški listi se močno bavijo z gospodarsko krizo, ki je zadela severnonemškega kmeta. Osobito težak položaj je v Holštajnu, kjer so se kmetje že parkrat odpravili in v velikih množicah šli protestirati v mesta, kjer stolujejo oblasti. Iz Holštajnske tudi poročajo o kmetu, ki je dobil nalog, da plača davke. Mož ni imel denarja, pa je naložil poln voz rdečega zelja, ki je predstavljalo vrednost predpisanega davčnega zneska, ter zapeljal zelje na dvorišče davkarije. Tam je izložil svoje blago, javil uradnikom, da je pripeljal davek, in odšel domov. Potrdila sicer ni dobil in malo verjetno je, da bo davkarija priznala tako izvirno plačilo.

**VABILO**

**na REDNI LETNI OBČNI ZBOR**

Hranilnice in posojilnice v Bilčovsu, registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo, dne 31. majnika 1931 v Bilčovsu ob 3. uri popoldne s sledečim

**DNEVNIM REDOM:**

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Odobritev letnega računskega zaključka za leto 1930.
3. Volitev načelstva in dveh računskih pregledovalcev.
4. Poročilo načelstva.
5. Slučajnosti.

89 NAČELSTVO.

**Pevski odsek Izobr. društva „GORJANCI“**

vabi na

**pevsko prireditev**

ki jo priredi na binkoštni pondeljek, dne 25. maja 1931 ob 3. uri pop. pri Šercerju v Šmihelu nad Pliberkom.

Na sporedu je poleg slovenskih koroških narodnih pesmi tudi ljudska drama

**Razvalina življenja.**

Prijazno vabijo „GORJANCI.“

**Pianino,** še dobro ohranjen, **prodam za 600 S.**

Naslov pove upravništvo lista.

**Na prodaj** je v solnčni legi **vinogradska klet,**

10 m dolga in 4 1/2 m široka z lepo obokano kletjo. Zraven je 2 parceli prejšnjega vinograda, zdaj travnika. Stavba se da z malimi stroški predelati v stanovanje in je cerkvena last. Kupci naj se ogledajo pri župnem uradu v Št. Lipšcu.

Prostovoljna požarna bramba za Št. Janž v Rožu.

**Halo! Kam? Halo!**



V Št. Janž na

**veliko ljudsko tombolo**

ki se vrši dne 31. majnika 1931 ob 3. uri popoldne na prostem tik šenijske šole z dragocenimi dobitki, in sicer:

1. mlada krava,
2. popolnoma nov kmečki voz,
3. novo kolo,
4. zaboj sladkorja,
5. panj čebel,
6. blago za moško obleko,
7. moški čevlji,
8. okoli 100 manjših dobitkov.

**Srečka komad 80g.**

Predprodaja srečk v na lepkih označenih gostilnah in trgovinah.

Čisti dobiček se porabi docela za novo motorno brizgalnico in novo zidani gasilni dom.

**Ob slabem vremenu se vrši tombola dne 7. junija ob isti uri.**

Za obilen obisk prosi načelstvo.



**wäscht einfach, sicher, billig**

**Odprodaja „Vse cenejše“**

v manufakturni trgovini **Schlichinger, Celovec, Wienergasse 4,** se je pričela:

moške kratke nogavice v vseh barvah za štrapačiranje	S 0-49	ženske svilene nogavice	S 1-59
moške Oxford-srajce	S 2-78	ženske kratke nogavice za zaviti	S 0-58
spodnje hlače	S 1-98	ženske srajce s čipkami	S 1-38
moške športne čepice	S 1-98	ženska kombineza	S 1-98
moški samovezniki	S 0-49	ženske reformne hlače iz trikota	S 0-98
moške naramnice, gumi	S 0-98	moški in ženski dežniki	S 4-90
ženske nogavice za štrapačiranje	S 0-69	ženski predpasniki	S 1-38

kakor perilo, volнено blago, pletenine in modno blago zelo poceni.